

Kvartalsrapport 3. kvartal 2011

Innhold

NÆRINGSPOLITIKK	3
Produksjon og miljø	3
Vannkraft	4
Vindkraft	4
Fjernvarme	4
Eiendomsskatt	4
Praktiseringen av Offentlighetsloven	5
Nett og marked	5
Nettpolitikk	5
Nettregulering (inntektsrammer)	5
Nasjonalt fellesnett/felles tariffing av sentral- og regionalnettet	5
Tariffer og anleggsbidrag	6
Medlemskontakt	6
Nettutvikling	6
Markedsdesign	6
Integrering av intradag markeder	6
Europeisk arbeid	6
Industridialogen	7
Brukerrådet	7
Nordenergi	7
Systemansvar, systemtjenester og godtgjørelse	8
Forsyningssikkerhet	8
Vilkår for fremføring av infrastruktur	8
Fellesføring	8
NEK	9
Norge Digitalt	9
Registrering og merking av luftfartshinder	9
Entreprenørmarkedet	9
EU har vedtatt endringer angående bruk av kreosot	9
Sluttbrukermarkedet og energieffektivisering	9
ARBEIDSGIVERPOLITIKK	11
Rammeavtale om IA-samarbeid	11
Lærlingeinntaket 2011	11
Fagopplæring – vindkraft	11
KOMMUNIKASJON OG SAMFUNNSKONTAKT	12
Opinion	12
Myndighetskontakt	12
Medieomtale	13
Medlemskommunikasjon	13

Næringspolitikk

Produksjon og miljø

Helhetlig energi- og klimapolitikk

Regjeringens klimamelding er utsatt ytterligere og er nå varslet våren 2012. Regjeringen har også varslet en melding om boligpolitikken denne høsten, men også den er utsatt til våren 2012. Våren 2012 skal også regjeringens Energiutvalg legge fram sin rapport. Den skal danne grunnlag for en Stortingsmelding om energipolitikken våren 2013. Energi Norge deltok på Energiutvalgets høringskonferanse i september med innspill til en helhetlig klima- og energipolitikk som tar hensyn til klima, forsyningssikkerhet og verdiskaping. Det ble understreket at en balansert utvikling av kraftsystemet fordrer en nettutvikling i forkant.

Vårt interne prosjekt – tidligere omtalt som Masterplan og som vi i forrige kvartalsrapport beskrev som 5 strategiske prinsipper for utviklingen av energisystemet framover, vil bli presentert med sikte på å påvirke alle disse dokumentene. Det er besluttet at arbeidet – nå med tittelen *en grønn tråd* – blir presentert i et større møte 2. november med bred invitasjon. Arbeidet vil – sammen med 3 rapporter vi har laget de senere årene ”Energi er Norges klimautfordring”, ”ENKL-planen” og ”Den grønne ledertrøya” – bidra til at bransjen er med og setter dagsorden for en samlet diskusjon som setter utviklingen av energipolitikken i sammenheng med klimautfordringen og behovet for videre økt verdiskaping.

NHOs arbeid med et Energipanel som en parallell til Klimapanelet fra 2009, er på oppløpssiden. Vi søker å få inn *en grønn tråd* som sentralt premiss i rapporten. Arbeidet med energipanelet skal danne grunnlaget for NHOs årskonferanse i 2013.

Det er satt i gang et utredningsarbeid om fornybardirektivet og konsekvensene for energibransjen i Xrgia, i samarbeid med SSB. Rapporten er ventet i slutten av oktober.

Status i utvikling av norsk implementering av EØS-relevante direktiver innenfor området

Norsk tilslutning til fornybardirektivet ventes å komme opp i EØS-komiteen i høst, men muligens så sent som 2. desember. Forhandlinger om den tredje elmarkedsapakken er ennå ikke slutført. Når det gjelder deltagelse i regulatorbyrået ACER, har Kommisjonen gitt uttrykk for sine synspunkter i et Staff Working Paper. Full deltagelse med alle rettigheter synes vanskelig. Det blir derfor nødvendig med en tilpasningstekst.

Status i det nasjonale virkemiddelapparatet i energi- og klimapolitikken

Utkastet til forskrifter for elsertifikatloven ble sendt på høring 14. september med høringsfrist 28. oktober. Vi har sendt et første utkast til høringsuttalelse til medlemmer i Energi Norges sentrale utvalg med anmodning om tilbakemelding innen 20.10.

NVE skal behandle innkomne høringsuttalelser og gjøre ferdig forskrifter i løpet av november. De regner med en framdrift slik at det skal la seg gjøre å sette ordningen i drift fra 1.1.2012.

Saken skal også gjennom den svenske Riksdagen med behandling i november. I og med at den svenske regjeringen ikke har majoritet, og Sosialdemokratarna, Vänstrepartiet og Miljøpartiet går mot lovforslaget, har det vært litt turbulens rundt støtten i Riksdagen. Vår søsterorganisasjon i Sverige mener dette likevel vil gå bra, og at loven blir vedtatt i Riksdagen i høst.

Prosessen mot slutten blir hektisk, og det blir utfordrende for medlemsbedriftene – særlig leverandørsiden – å tilpasse sine systemer til det nye elsertifikatmarkedet. Det er derfor viktig med full oppmerksomhet rundt dette i tiden frem til årsskiftet. NVE vil sende ut skjema for søknad om godkjenning av produksjonsanlegg så snart forskriftene er ferdig behandlet. Energi Norge vil løpende oppdatere sine nettsider om saken.

Vannkraft

Miljømessige - Rammebetingelser

Det er økende bevissthet i Europa og Norge om å balansere hensynet mellom globalt og lokalt miljø. RES-direktivet og Vanddirektivet har til en viss grad motsatte krav, og vanddirektivet er nå kommet i en praktisk fase der første planrunde er avsluttet og tiltak skal gjennomføres. Det har vært flere konferanser og verksteder, bl.a. arrangert av EU-kommisjonen, Eurelectric, og av de ansvarlige norske direktoratene der vannkraft og miljømål under vanddirektivet har stått sentralt. Energi Norge har deltatt, eller samarbeidet praktisk med Statkraft, og har søkt å fremme forståelsen for den store betydningen regulerbar vannkraft har, ikke minst i et fornybarperspektiv. Inntrykket fra disse fora, og fra EU-landenes håndtering av vanddirektivets krav, er at handlingsrommet er betydelig, gitt at man har gjennomført de analyser og avveininger vanddirektivet krever i forhold til miljø, samfunn og økonomi.

Fallrettsretstatninger

Høyesteretts ankeutvalg har berammet Kløyvtedtsaken til behandling 22. og 23. november. BKK har anket en dom fra Gulating der lagmannsretten tar i bruk et hittil ukjent prinsipp for fastsettelse av fallrettsretstatninger, Energi Norge stiller som sakshjelper. Dersom dommen fra lagmannsretten blir stående, vil utvikling av ny regulerbar vannkraft kunne bli enda vanskeligere enn det allerede er.

En undersøkelse Energi Norge har gjennomført, viser at et potensial på opp mot 2 TWh ny regulerbar kraft kan bli berørt. Det berørte potensialet for ikke regulerbar kraft er omtrent like stort.

Vindkraft

Vindforum ble arrangert i slutten av september med god representasjon fra selskapene og innledning fra IFE. De viktigste saker var forskriftshøringen på elsertifikatmarkedet, forskning og kompetanseutvikling, samt aktuelle skattemessige problemstillinger.

Fjernvarme

I oktober ble det arrangert samling i Energi Norges Varmeforum. Det viktigste sakene var Enovas fremtid i lys av signalene i statsbudsjettet, og en diskusjon om samspillet mellom fjernvarme og elektrisitet i fremtidens energisystem.

Norsk Fjernvarmeforening deltok i Energiutvalgets høring med budskap om at det fortsatt vil være varme- og kjølebehov i 2030 og 2050, men at man vil se nye markeder og produkter.

Fjernvarmedagene ble avholdt 27.–28. september i Oslo med 200 deltagere og 30 utstillere. Statssekretær Eli Blakstad fra OED og Trude Tokle fra Enova snakket om satsing på fornybar varme fremover, og Xrgia presenterte en rapport laget for Norsk Fjernvarme om likeverdige rammevilkår for fornybar kraft og varme. Ellers fokus på regelverk for fjernvarme; energimerkeordningen, konsesjonsveileder og praktisering av unntak fra tilknytningsplikten, utveksling av erfaringer med drift og vedlikehold og kommunikasjonsarbeid i bransjen.

Fjernvarme er fortsatt et lavinteresseprodukt, og det er vanskelig å synliggjøre fordeler for kundene og for samfunnet. Dette arbeidet må løftes, og Norsk Fjernvarme får derfor en kommunikasjonssjef i ny stilling fra januar 2012, Kari Asheim.

Norsk Fjernvarme har sendt høringssvar til NVE angående energimerkeordningen, og innspill til OED om nytt direktiv om energieffektivisering er sendt. Der støttes direktivets valg av tilført energi som modell, med bruk av primærenergifaktorer.

Eiendomsskatt

Eiendomsskatt på vannkraftanlegg ble viet stor oppmerksomhet i kontakt inn mot myndigheter og politikere også i løpet av 3. kvartal. Statsbudsjettet ble lagt fram like etter kvartalets utløp, 6. oktober. I budsjettet for 2012 foreslår Regjeringen

- Å øke maksimumsgrensen fra dagens nivå på 2,35 kr/kWh til 2,47 kr/kWh i eiendomsskatteåret 2012 og 2,74 kr/kWh i 2013.
- Dette vil øke eiendomsskatten med 100 mill. kroner i 2012 og 320 mill. kroner i 2013.
- Kapitaliseringsrenten settes til 4,5 prosent i inntektsåret 2011 (virkning for eiendomsskatteåret 2013).
- Regjeringen vil ta stilling til spørsmålet om justering av maksimums- og minimumsreglene og fastsettelsen av kapitaliseringsrenten for årene etter 2013 i forbindelse med de ordinære budsjettprosessene.

Det er viktig at prinsippet med en korridor, en minimums- og maksimumsverdi skattegrunnlaget kan variere innenfor, opprettholdes. Økningen i maksimumsverdien virker noe tilfeldig og rettet inn mot å oppnå en bestemt økning i eiendomsskatten. Tilfeldig er det også når Regjeringen legger opp til at grenseverdiene og kapitaliseringsrenten fremover skal fastsettes i tilknytning til de ordinære budsjettprosessene. I høringen har Energi Norge lagt vekt på at kapitaliseringsrenten må fastsettes på grunnlag av faglige vurderinger og ikke politiske, med sikte på å nå definerte provenymål. Kraftnæringen står foran store investeringsoppgaver, og for en næring som investerer med et så langsiktig perspektiv, er det viktig med stabile rammevilkår. En årlig politisk fastsettelse av kapitaliseringsrenten er i den sammenheng svært uheldig.

Sett i forhold til konsekvensene ved en fjerning av maksimumsverdien, slik LVK har stilt som krav, er imidlertid skatteøkningen moderat. Det skyldes ikke minst at det i denne saken har vært et stort engasjement fra flere av våre grupper med medlemsrepresentanter og fra medlemsbedrifter.

Forslaget til Statsbudsjett for 2012 og Energi Norges reaksjoner på forslagene ble diskutert i Fagforum skatt rett etter fremleggelsen av statsbudsjettet.

Praktiseringen av Offentlighetsloven

Det er utarbeidet et forslag til tekst med tanke på å få vurdert dagens praksis av Justisdepartementets lovavdeling. Teksten er sirkulert til berørte medlemmer for kommentarer.

Nett og marked

Nettpolitikk

Ny stortingsmelding om kraftledningsaker kommer etter planen i løpet av året. Meldingen vil inneholde tema som konsesjonsbehandling, behov for nettinvesteringer og prinsipper for nettutvikling. Den kan komme til å inneholde noe om utenlandskabler.

Nettregulering (inntektsrammer)

NVE har tre høringer i høst når det gjelder endringer i reguleringsmodellen fra 2012. Det gjelder endringer av normkostnadsmodellen, mer bruk av skjønn i reguleringen og endringer av regelverket for mer-/mindreinntekt. Endringsforslagene er langt på vei positive og vil bidra til å bedre investeringsinsentivene noe. Det vil komme flere større endringer i reguleringsmodellen fra 2013.

Det er arrangert et meget godt besøkt medlemsmøte.

Nasjonalt fellesnett/felles tariffing av sentral- og regionalnettet

Ifølge statsbudsjettet for 2012 skal det innføres felles tariffing av sentral- og regionalnettet.

Det ble avholdt møte med OED den 16.08.2011 hvor dette temaet ble tatt opp. Energi Norge mottok ingen indikasjoner eller tilbakemeldinger. Energi Norge vil fremover vie sin oppmerksomhet mot hvordan fellestariffing skal implementeres og de endringer NVE vil foreslå ift. forskrift om tariffing. Vi vil på nytt minne om vår alternative modell for kostnadsfordeling.

Tariffer og anleggsbidrag

Drøftingene med Statnett om prisstrategi for sentralnettet fra 2013–2017 fortsetter etter planen mot slutten av året. NVEs arbeid med felles tariffing av sentral- og regionalnett har forsinket denne prosessen. Et av temaene som Statnett har hatt samtaler med oss om, er forslaget om å lage en ny systemtariff som skal dekkes av kraftprodusentene. Vi er meget skeptiske til denne. Flere forhold vil bli tatt opp i disse drøftingene; fastledd (for produksjon/forbruk), energiledet med mer.

For Energi Norge er det viktig å ha god oversikt over framtidige nettkostnader og tariffutvikling. I den forbindelse har vi oppdatert vårt tallgrunnlag for framtidige nettinvesteringer og tariffutvikling.

Medlemskontakt

Det blir arrangert faglige verksteder i Drammen og Haugesund i høst, og det blir arrangert et nytt nettsjefmøte i tilknytning til nettkonferansen. Det ble arrangert en ”minikonferanse” i Tromsø 8. september med fokus på Nord-Norge saker. Der hadde vi deltakelse bl.a. fra utenriksdepartementet.

Nettutvikling

Det er avholdt møte i utvalg for kraftsystem med deltakelse fra Statnett knyttet til en gjennomgang av Sørlandsstudien og Statnetts planer om en ny Sør-Norge studie. Statnett har igangsatt et arbeid som også involverer alle de regionale KSU-ansvarlige (kraftsystemutredningsansvarlige). Energi Norge følger opp dette arbeidet i den videre prosessen.

Markedsdesign

Det er avholdt et møte i Market Design gruppen. Følgende tema er diskutert:

- Norge som grønt batteri for Europa – videre oppfølging.
- Prosjekt utført av THEMA angående bruk av finansielle transmisjonsrettigheter (FTR) og Contracts for Differences (CfD). Det ble også laget innspill til Nordenergi sitt arbeidsmøte om samme sak den 27.09.2011.

Integrering av intradag markeder

En norsk-nederlandsk arbeidsgruppe, innkalt av regulatorene fra begge land, fortsetter med å følge opp introduksjon av intradag marked på NorNed kabelen. Etter flere forsinkelser jobber nå TSOene på begge sider med å få på plass handelen innen mars 2012, et tidspunkt som nå også er annonsert fra børsene. Energi Norge, som deltar i arbeidsgruppen, presser på for at starten ikke blir ytterligere forsinket.

Europeisk arbeid

Retningslinjer for å motvirke innsidevirksomhet og fremme transparens innen krafthandel (REMIT), ble vedtatt 10.10.11. Fjorårets infrastrukturpakke er fulgt opp av konkrete lovforslag som ble lagt frem 19. oktober. Det såkalte veikartet for energi i 2050 som var varslet presentert den 23. november, er utsatt til 13. desember.

Det planlegges et kontaktmøte i Brussel 11. november. Her deltar norske selskaper og myndighetsorganer (OED, NVE, Statnett) samt representanter fra Energi Norge.

Eurelectric

Det har vært ført en diskusjon i styret om styreset og medlemsinvolvering. Saken ble behandlet på et ekstraordinært styremøte den 3. oktober. Ingen formelle endringer ble vedtatt. Eurelectric vil presentere sin ”Handlingsplan for fornybar energi” i Brussel 10. november. Arbeidet har vært ledet av Energi Norges administrerende direktør.

Kraftmarkeder m.v.

Det er avholdt møte med OED hvor problemstillinger ift. implementeringen av EUs tredje eldirektiv er tatt opp i tilknytning til brev som er oversendt OED. OED ga ingen tilbakemelding på våre innspill.

Kommisjonen har nå laget et utkast til et nytt revidert MiFID-direktiv (markets for financial instruments directive) som skal behandles i Europaparlamentet og Rådet. Energi Norge har fulgt prosessen gjennom Eurelectric og er aktivt med i en felles nordisk prosess for å påvirke lovprosessen.

Kommisjonen åpnet høring vedrørende data transparens ”Fundamental Data Transparency”. Energi Norge har laget eget høringssvar, som understreker utfordringene vi kan få med timesbasert publisering av produksjonsdata per kraftverk. Vi har også deltatt i prosessene i Eurelectric og Nordenergi.

Debatten om introduksjon av FTR (Financial Transmission Rights) fortsetter. Energi Norge har sammen med de nordiske søsterorganisasjonene organisert et seminar i Stockholm hvor nordiske ønsker om hedging av områdepriser ble diskutert. Energi Norges posisjon har vært å beholde CfDene (Contracts for Differences) i Norden for å sikre systemprisen som referansepris i derivatmarkedene og støtte/forbedre likviditeten i CfD-markedet.

ACER og ENTSO-E

ACER har igangsatt et arbeid ift. Framework Guidelines for systemdrift. Energi Norge har deltatt og gitt innspill under et seminar i regi av ACER og utarbeidet et eget svar til høringen. Vi har også bidratt med innspill i Eurelectrics prosess om samme sak.

I forbindelse med vårt oppfølgingsarbeid av Framework Guidelines og Network Codes har vi avholdt et møte med NVE for å diskutere fremtidig samarbeid ift. oppfølgingen av slike saker. I denne sammenheng har også Statnett tatt initiativ til å lage koordinerte prosesser. Det er forløpig uklart hvem som tar en lederrolle i et slikt koordineringsarbeid, NVE eller Statnett.

ENTSO-E har fått forespørsel fra Kommisjonen om å utarbeide forslag til Network Codes for produksjonstilknytning. I den sammenheng har Energi Norge etablert en egen arbeidsgruppe som så langt har evaluert foreløpig forslag fra ENTSO-E. Gruppen avventer endelig forslag fra ENTSO-E. Gruppen har avholdt et møte i perioden, og innspillene er så langt tatt inn i høringskommentar angående Statnetts revisjon av FIKS.

Vi har deltatt på ENTSO-E Nordic sitt arbeidsmøte om systemdriftsutfordringer og fremtidig utvikling for å håndtere fallende frekvenskvalitet.

Industri dialogen

Det er avholdt møte med Norsk Industri vedr. Norge som leverandør av fornybarflexibilitet og innspill til NHOs energipanel.

Hovedfokus i industri dialoggruppen er rettet mot å forberede et felles seminar den 6. desember (LO, Norsk Industri og Energi Norge) hvor det planlegges å presenteres en 10 punkts liste over felles posisjoner.

Brukerrådet

Den viktigste saken som er tatt opp Brukerrådet i høst, er Statnetts Sørlandsstudie som har fått stor oppmerksomhet langt ut over Norges grenser.

Nordenergi

Nordenergis årsmøte ble avholdt i Finland fra 15.–16. september 2011.

Etter dette årsmøtet overtok Svensk Energi ansvaret for sekretariatet de neste to årene.

Sentralt på agendaen for årsmøtet var gjennomgang av aktivitetene siste år, mulige organisasjonsmessige tilpasninger og ikke minst hva som skal være de strategiske fokusområdene

for kommende år. Hovedfokus knyttes til klima- og fornybararbeidet, velfungerende (europiske) engrosmarkeder, nordisk sluttbrukermarked og energieffektivitet.

Systemansvar, systemtjenester og godtgjørelse

Energi Norge har utarbeidet høringskommentarer til Statnetts revisjon av FIKS (ref. § 14 i forskrift om systemansvaret). I denne sammenheng er det avholdt møte i arbeidsgruppe for FIKS-produksjon, og innspill er innhentet fra medlemsbedrifter.

Det er avholdt et dialogmøte med Statnett i tilknytning til balansetjenester og utviklingen av markedsløsninger i Norden.

Forsyningssikkerhet

Det er avholdt møte med NVE vedrørende beredskap og kraftrasjonering. Møtet var knyttet til NVEs bidrag til Energi Norges nettkonferanse, mulig temadag i 2012 og generelle innspill vedrørende dagens regulering.

Det er avholdt ytterligere et møte med NVE vedr. informasjonssikkerhet i kraftforsyningen.

Vilkår for fremføring av infrastruktur

Forskrift § 32

Samferdselsdepartementet vil lyse ut en ekstern utredning.

For snart et år siden tok Samferdselsdepartementet over arbeidet med å få slutført forskriften. Grunnen til dette var at de ønsket å finne et riktig kompromiss mellom vei og kabel. Vegdirektoratet vil ha veien så rimelig, trygg og driftsikker som mulig, og kabelaktørene vil bygge og drifte nettet til lavest mulig kostnad. Siden departementet ikke har fagkompetanse til å gå inn i disse diskusjonene og avgjøre gravedybder, vil de lyse ut en ekstern utredning. I denne utredningen vil både veisidens- og kabelaktørenes innspill og argumenter inngå.

Departementet sier at etter planen skal utredningen være klar medio februar, og deretter vil forskriften komme raskt på plass.

Samordning av kritisk infrastruktur

I Kommunalkomiteens innstilling til Kommuneproposisjonen 2012 er behovet for bedre samordning av gravearbeider i kommunene berørt:

"Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Høyre, vil be Regjeringen i samarbeid med KS om å gå igjennom hva som kan gjøres for å sikre større samordning av graving i landets kommuner og vurdere tiltak som hindrer at statlige og kommunale etater velger å la være å delta i slik samordning."

Energi Norge sammen med Norsk Vann, KS Bedrift, Telenor Norge AS, Norsk Fjernvarme, Avfall Norge, Geomatikkbedriftene og RIF har sendt brev til statsrådene Meltveit Kleppa, Navarsete og Solheim hvor vi ber om tilbakemelding på hvordan Stortingets forventninger vil bli fulgt opp. Organisasjonene har også stilt seg til departementenes rådighet i et kommende utredningsarbeid på området.

Bedre koordinering av gravearbeider for ledninger er viktig av hensyn til samfunnsikkerhet og samfunnsøkonomi. Arbeidet for en bedre samordning av ledningsarbeider i veggrunnen har pågått gjennom flere år.

Fellesføring

Uenighetene om fellesføringsavtalen med Telenor har forsterket seg ytterligere etter at vi ikke har møtt noe forståelse fra Telenor angående våre synspunkter. Vi har derfor anbefalt medlemmene å kreve det de mener er rettmessig iht. avtalen for å få dekket utgifter fellesføringen påfører nettselskapene.

REN blad 5011 som beskriver hvordan fellesføring skal utføres, er oppdatert.

NEK

Det er startet opp en ny normkomité med mål om å utarbeide en ny norsk norm på området tilknytning av lavspenningsinstallasjoner til distribusjonsnett. Ivar Lyngaas (Eidsiva Nett), Bjørnar Brattbakk (Energi Norge AS) og Stig Børresen (Energi Norge) vil delta i dette arbeidet.

Norge Digitalt

Norge digitalt har sendt ut tilbud om landsdekkende leveranser av FKB og N50-N5000 Kartdata.

Norge digitalt-parter som har hele landet eller store regioner som arbeidsfelt, har etterlyst landsdekkende datasett av FKB, N50 Kartdata og N250 Kartdata, fordi det har vært et omfattende arbeid å sammenstille kommunevise filer.

I samarbeid med Statens kartverk er det sendt ut en orientering/avklaring om tilgang til eiendomsinformasjon gjennom Norge digitalt.

Registrering og merking av luftfartshinder

Den 30. september la Luftfartstilsynet ut for høring forskrift om rapportering, registrering og merking av luftfartshinder. Høringsfristen er 3. januar 2012.

Orientering til medlemmene ble lagt ut på Energi Norges nettside samme dag.

Entreprenørmarkedet

Flere av de nasjonale entreprenørselskapene planlegger en nasjonal beredskapsorganisasjon. Organisasjonen har som formål å holde en stående beredskapsstyrke med nødvendig kompetanse, utstyr og tilgang på materiell som kan bidra til å løse store driftsforstyrrelser.

EU har vedtatt endringer angående bruk av kreosot

EU-kommisjonen har gjort endringer i annekset til Direktiv 98/8/EC som berører bruk av kreosot. Endringene gjelder fra 1. mai 2013.

Slik vi forstår det, vil landene fortsatt kunne godkjenne bruk av kreosot i de tilfeller hvor mer miljøvennlige alternativer ikke foreligger eller er egnet i form av kostnader, levetid og lignende. Adgangen er forbundet med strenge restriksjoner i form av dokumentasjon/begrunnelse for bruken og beskyttelse av personell. Det stilles også krav til lagring og oppbevaring av behandlede produkter.

Sluttbrukermarkedet og energieffektivisering

Sluttbrukermarked/innføring av sertifikater

Forberedelser for innføring av felles marked for el-sertifikater i Norge og Sverige har trukket ut, og utkast til forskrifter kom først på høring i september. Energi Norges satser på en bred høringsprosess med medlemsbedriftene. Foreløpige innspill peker ut mangel på harmonisering av regler for rapportering av sertifikater til markedet samt ulike regler for tildeling av sertifikater etter 1. januar 2020. Videre gjør den korte tiden for implementering av reglene det svært vanskelig å se hvordan både nettselskap og kraftleverandører skal klare å praktisere reglene fra 1. januar 2012 på en effektiv måte. I verste fall vil dette øke prisen for ordningen i første halvår 2012 inntil systemer kommer på plass. Det sentrale området som mangler, er oppdaterte rapporter og oversikter fra nettselskapene som viser hvilke kunder og energimengder som omfattes av kjøpeplikten. Dette er grunnleggende for innkjøp av sertifikater og fakturering av kunder. Uten grunnlagsdata kan den økonomiske risikoen for leverandøren være på størrelse med antatt økonomisk resultatmargin for leverandørvirksomheten.

Kvalitet på el-måling – målerbytter

Energi Norge har mottatt forslag til høring av endringer i forskriftene om driftskontroll av el-målere. Endringene synes å være i tråd med våre innspill før sommeren. Det vil sammen med

medlemsbedriftene, bransjens kontrolladministrator, bli vurdert å fremme detaljert forslag til organisering av fremtidige kontrollrutiner tilpasset en situasjon med fornyet målerpark.

AMS og Smart Grid

Forskrift om innføring av AMS ble vedtatt i 2.kvartal. Den endelige forskriftsteksten er endret på vesentlige punkter etter forslag fra bransjen. Likevel er det flere områder som krever ytterligere avklaring. Det er derfor etablert kontakt med aktuelle pilotprosjekter som går i regi av medlemsbedrifter, Norsk Smart Grid senter og NVE for å definere innhold og rolle for bransjen i det videre arbeidet. Arbeidet med nye IKT-løsninger for systemene som grenser til AMS og som vil bidra til effektiv utnyttelse av AMS så som økt bruk av forbrukerfleksibilitet, er en del av vurderingene.

Andre saker vedrørende sluttbrukermarkedet

Energi Norge har avgitt høringsuttalelse til NVE om utvikling av IKT-løsninger for bedre samordning av opptreden i kraftmarkedet, faktureringsordninger ved særlig anstrengte forhold i kraftmarkedet.

Det er også avgitt høringsuttalelse til konkurransemyndighetene om prisrapportering og offentliggjøring av kraftpriser. Videre er det avgitt en høringsuttalelse til Ligestillings- og inkluderingsdepartementet vedrørende endringer i prisforskriften om prisopplysninger og definisjoner ved salg av strømprodukter.

Energieffektivisering

Den 22. juni la EU-kommisjonen frem et forslag til et Energieffektiviseringsdirektiv, dette direktivet er en sammenslåing av nåværende Energitjenestedirektiv og CHP-direktiv. Energi Norge har deltatt i Eurelectrics arbeid med dette direktivet, og det har foregått en nasjonal høring i OED. Energi Norge mener direktivet bør gi rom for nasjonale løsninger som kan tilpasses den enkelte medlemsstats øvrige energi- og klimapolitikk.

NVE arbeider med å forbedre energimerkeordningen for bygg, de første endringene har vært på høring i høst, og det varsles en ny høring rundt årsskiftet. Energi Norge er opptatt som medlem i et fagråd om energimerkeordningen opprettet i Standard Norge. Fagrådet skal vurdere endringer i energimerkeforskriften som kan bedre den i forhold til å oppfylle bygningsenergidirektivet. Et av momentene som skal vurderes, er bruk av primærenergi og CO₂-vekting av energibærere.

NHO har nedsatt en arbeidsgruppe bestående av Energi Norge, Norsk Teknologi, Norsk Eiendom og BNL. I samarbeid har organisasjonene satt i gang et prosjekt som skal evaluere og sammenligne ulike virkemidler for å realisere energieffektivisering i bygg. Rapporten skal ferdigstilles 30.10.

Arbeidsgiverpolitikk

Rammeavtale om IA-samarbeid

Energi Norge og EL&IT Forbundet har undertegnet en rammeavtale om samarbeid om IA. Som et ledd i denne IA-avtalen vil vi jobbe både i fellesskap og hver for oss for å tilrettelegge for aktivitet som støtter opp under målene i avtalen.

Det overordnede mål er å forebygge og redusere sykefravær, styrke jobbnærværet og bedre arbeidsmiljøet, samt hindre utstøtning og frafall fra arbeidslivet.

Partene er blitt enige om at man i første omgang fokuser på tre områder. Disse områdene er

- Muskel- og skjelettlidelser
- Strømutykker
- Oppfølging av enkeltbedrifter/virksomhetsområder med høyt sykefravær

Lærlingeinntaket 2011

Med høy gjennomsnittsalder, store investeringsplaner og lav rekruttering over tid sto bransjen i fare for å få et underskudd på antall fagarbeidere og potensiell brems i utviklingen grunnet kompetansemangel. Energi Norge har derfor jobbet for å øke inntak av lærlinger gjennom tett dialog med bedriftene og gjennom utviklingen av verktøy for å lette bedriftenes arbeide med opplæring i bedrift. Resultatene er positive. Tall fra utdanningsdirektoratet viser at antall søkere til energifagene øker, og at bedriftene tar inn flere lærlinger fra videregående skole enn de foregående årene. Dette er en svært positiv trend. Foreløpige tall fra SSB som inkluderer *alle* lærlinger, viser at antall lærlinger øker betraktelig. Fra 2004 til 2010 har antallet energimontørlærlinger i bransjen økt fra 290 til 520 lærlinger. Antallet har økt med 80 lærlinger bare fra 2009 til 2010.

Fagopplæring – vindkraft

Med økt utbygging av vindkraftanlegg diskuteres behov for arbeidskraft med riktig kompetanse til å ivareta drifts- og vedlikeholdsoppgaver ved anleggene. Energi Norge har i samarbeid med medlemsbedriftene jobbet med en operasjonalisering av læreplanen for energioperatør og tilpasset denne for vind. Første energioperatør med læretid på et vindkraftanlegg starter opp nå i høst. Det har vært mye diskusjoner om hva slags kompetanse energioperatørene som jobber på vind bør, og skal ha, utover høy grad av HMS-kompetanse. Energi Norge mener at det ikke vil være behov for å utvikle et eget fagbrev innenfor vindkraft og mener tidlig spesialisering er uheldig og skaper liten fleksibilitet både for selskapet og den enkelte arbeidstaker. Bransjen trenger fagarbeidere med en solid grunnkompetanse som kan spesialisere seg flere ganger i løpet av karrieren, og i tråd med lokale kompetansebehov. Tilbakemeldinger fra bedriftene tilsier at det vil være behov for flere typer fagkompetanse på et vindkraftanlegg, både energioperatører, som har den energifaglige kompetansen og systemforståelsen, industrimekanikere og automasjon. Faglig råd for elektrofag støtter Energi Norges oppfatning på dette overfor direktoratet og departementet.

Kommunikasjon og samfunnskontakt

Opinion

Kraftmarkedet har vært gjennom enorme skiftninger det siste halve året. Fra rekordlave magasinnivåer på vårparten har en våt sommer ført til magasinnivåer over gjennomsnittet, og rekordhøye strømpriser er snudd til rekordlave. Omdømmet har nok svingt i takt med prisene og strømdebatten, men ikke på langt nær i samme omfang. Nå har vi lagt bak oss to anstrengte vintre på rad, men omdømmet er aldri kommet lavere enn 40 indekspoeng (som går fra 0–100), mot et lavmål på 30 poeng tilbake i 2006 som var all-time low. Det ferskere lavmålet på 40 poeng oppnådde vi i fjorårets siste kvartal da en tørr og kald senhøst drev prisene og skapte frykt for vinteren. Etter det har omdømmet sakte men sikkert gjenvunnet seg. For tredje kvartal ender det på 45 poeng, opp 3 poeng fra andre kvartal. Dette representerer ikke noen stor oppgang, og ligger fortsatt 10 poeng under toppåret 2009, men det er likevel en signifikant forbedring. (NB! Tallet for 3. kvartal er i skrivende stund ennå noen dager unna offentliggjørelse.)

Debatten har roet seg betraktelig siden sist vinter, men det skrives fortsatt en del i media om strømpriser og markedet, og langt fra alt med positivt fortegn, så det er fortsatt en informasjonsoppgave for bransjen.

Myndighetskontakt

Angrepet på regjeringskvartalet og ungdommene på Utøya 22. juli rystet det politiske Norge og en hel nasjon. Energi Norge overbrakte kondolanser til OED som ble særlig hardt rammet. Selv om kontorene i OED ikke har vært tilgjengelige siden angrepet, har departementet vært operative hele tiden, noe som fortjener honnør.

Det politiske apparatet har i perioden vært preget av valgkamp frem mot lokalvalget 12. september. Som ventet spilte energi- og klimaspørsmål en mindre sentral rolle i valgkampen. Energi Norge hadde ikke planlagt egne valgkampaktiviteter, men deltok likevel på noen arrangementer. Blant annet arrangerte NHO i Sogn og Fjordane et eget arrangement med utgangspunkt i rapporten ”En landsdel på vent” som ble lansert i vår. De arrangerte en møteplass der lokale og regionale politikere fikk møte bedriftsledere lokalt. Energi Norge presenterte hovedinnholdet i rapporten på arrangementet.

Lokalvalgresultatet er viktig for mange av våre medlemsbedrifter. I noen kommuner kan valgresultatet føre til endringer i forhold til hva lokale og regionale styresmakter tenker om utøvelsen av sitt eierskap. På nasjonalt plan påvirker ikke valgresultatet verken sammensetning på Storting eller i regjering. Styrkeforholdet er det samme.

Politiske kommentatorer trekker frem Høyre og Ap som valgets klare vinnere. FrP og SV ble de store taperne. Frem mot neste stortingsvalg påpeker flere at det blir spennende å se hvordan sentrumspartiene utvikler seg. Sentrumspartiene kan bli nøkkelen til å få utgjøre et flertall enten på høyre- eller venstresiden. Derfor har det vakt oppmerksomhet at Ap i Trondheim inviterte KrF inn i samarbeidet uten at partiets representanter var nødvendig for å sikre flertall. Høyre har gjort det samme i Oslo, der man fortsatt forhandler om byrådssamarbeid.

Den viktigste politiske saken dette kvartalet har vært eiendomsskatt for kraftanlegg. Vårt hørings svar av 15. juli og et kortere notat i sakens anledning ble distribuert til energi- og miljøkomiteen, næringskomiteen og finanskomiteen på Stortinget. Vi fulgte opp med egne kontakter mot de enkelte fraksjonene. Det er også gjennomført møter i forkant av budsjettframlegget. Etter at budsjettet ble lagt frem i oktober, har man fortsatt høyt politisk fokus på denne saken.

Det har også vært arbeidet med å fremme bransjens syn opp mot det politiske miljøet i en del viktige kommende politiske dokumenter som:

Nettmeldingen

Klimameldingen

Energiutvalgets rapport

I slutten av september ble det arrangert møte i myndighetskontaktnettverket. Sentrale saker var eiendomsskatt, og hvordan bransjen skal arbeide opp mot partienes programprosesser frem mot neste stortingsvalg ble diskutert.

Medieomtale

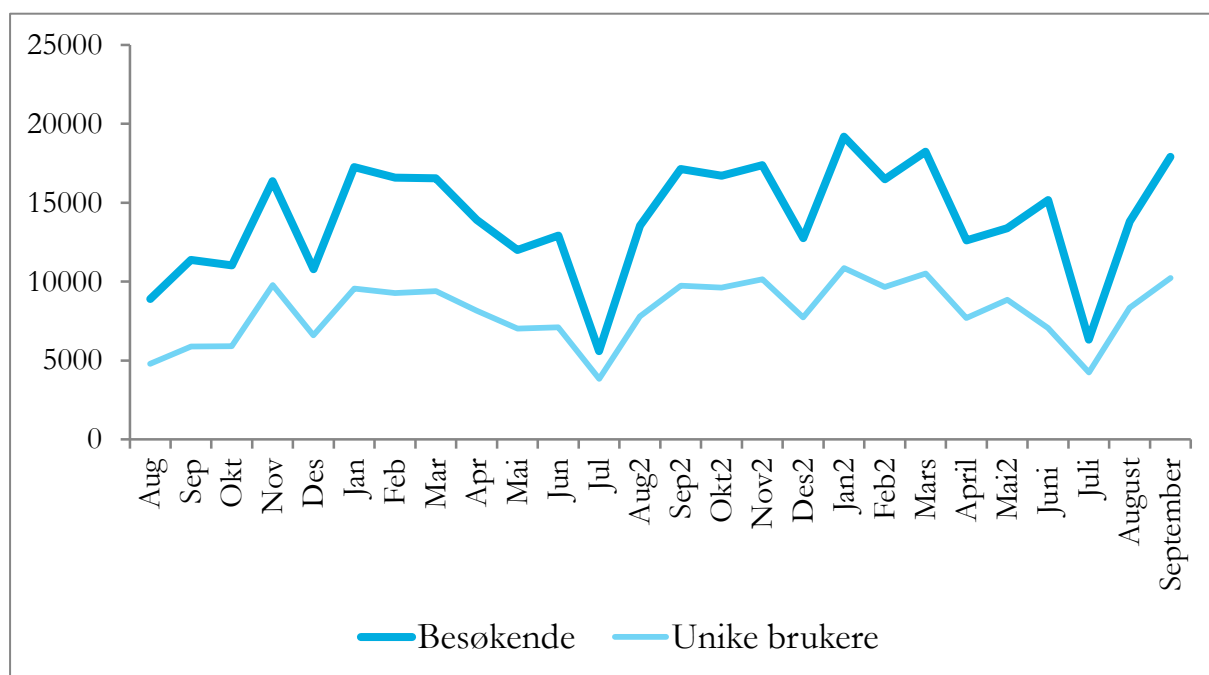
I 3. kvartal ble det sendt ut 11 Energi Norge i media-meldinger, mot fire i 2. kvartal og 31 i 1. kvartal. Her er noen av sakene vi uttalte oss om:

- Fornybardirektivet
- Utbygging av sentralnettet
- Behovet for utenlandskabler og kraftutveksling
- Nei til økt eiendomsskatt
- Kommentar til utbyttensnivået i kraftbransjen
- Lave strømpriser til vinteren
- Nettmøte om kraftspørsmål i Aftenposten
- Innføring av Smart Strøm (AMS)

Energi Norge var omtalt i 297 mediesaker i 3. kvartal, med 14,7 millioner potensielle eksponeringer, mot 499/16,9 i 2. kvartal. Dekningen fordelte seg med 57 prosent på lokalmedier, 22 prosent på riksmidier, 14 prosent på fagmedier og 7 prosent på regionmedier.

Medlemskommunikasjon

På nettsiden energinorge.no ble det registrert 4.239 unike brukere for juli, 8.339 unike brukere for august, 10.220 unike brukere for september. Nettsiden brukes aktivt for å nå ut med informasjon til medlemmer, presse, beslutningstakere og publikum.

Statistikk over besøk på energinorge.no.

Per 19. oktober 2011 er det 2.394 registrerte abonnenter av Energi Norges nyhetsbrev EnergiNytt. Nyhetsbrevet sendes ut ukentlig hver fredag og genererer stor trafikk til nettsiden på fredager og mandager. Nyhetsbrevet speiler det daglige arbeidet i Energi Norge og reflekterer aktuelle saker den siste uken. I tillegg reflekterer nyhetsbrevet de sakene som Energi Norge arbeider med over tid, og gjenspeiler saker som er aktuelle for både medlemmer og andre som er interesserte i det arbeidet som gjøres. Nyhetsbrevet er en åpen abonnementsstjeneste og sendes ut til alle som har meldt seg på tjenesten.

Energi Norges magasin EnergiForum tar for seg temaer og aktuelle nyhetssaker som omhandler Energi Norge, organisasjonens medlemmer og emner som berører bransjen og vår virksomhet. I 3. kvartal kom det ut en utgave av EnergiForum med hovedfokus på innføring av el-sertifikatmarkedet. Det kommer ut fem utgaver av EnergiForum totalt i 2011.